

nem Lovgivningen og dels gennem Administrationen at lette saa meget som muligt ved Bømpelser, hvorved den gjøres saa besværlig, byrdefuld og navnlig kostbar for Staten at inddrive, at det, naar man ser hen til, hvad Udbytte navnlig den Del af Bygningsafgiften, der blev paalagt ved Næringsfrihedens Indførelse, giver i Forhold til, hvad det koster Staten at inddrive den, maa siges, at der her er et Omraade, hvor en Reform er paatrængende nødvendig. Derimod er jeg ikke i Stand til at se, at Hartkornsskatterne til Staten ligge nærmest for. Smidlertid har dette Forslag vel ingen anden Betydning, end at det efter en Forhandling her i Thinget skal gaa samme Vej som de mange andre Sager, og der er derfor ikke megen Interesse ved at drøfte det.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Verg): Det glæder mig, at den sidste ærede Taler dog ikke vilde negte, at det var Ordføreren for Forslagsstillerne Mening, at denne Sag skulde tages alvorlig, og anerkjendte, at det var Mere end et Demonstrationsforslag. Det forekommer mig ogsaa, at jeg i min Motivering har paa-peget, hvorledes dette Lov passer godt ind i en forstandig Reform af hele vort direkte og indirekte Skattevæsen, og meget godt kunde forsvares, set fra en samfundsmæssig, selvfølgelig lovlig ført, Stats-husholdning. — Til det ærede Medlem for Veile Amts 5te Valgkreds (Bertelsen), som var saa ivrig mod denne Lov, skal jeg sige, at det forekommer mig, at han for en ikke uvæsentlig Del har misforstaaet Loven. Det er jo en Selvfølge, at denne lille Lov ikke kan besfatte sig med Regler om, hvem der skal svare Skat; disse 3½ Unit i § 1 kunne med andre Ord selvfølgelig ikke erstatte en Lov om mellemkommunal Bestaatning. Det er jo en Sag for sig, der maa komme aldeles uafhængig heraf, og naar den kommer, saa haaber jeg, at han ogsaa maa kunne faae Herrerne til Friensvold og Bærstov bestattede efter Formue og Leilighed. Det Regnestykke, han lavede om, at der kunde være en Kommune, der kun havde 10,000 Kr. Budgetudgift, som kunde faae 10,000 Kr. i Erstatning efter denne Lov (Bertelsen [Veile Amts 5te Valgkreds]: 20,000) — naa, 20,000 Kr., det forstaar jeg ikke ganske. Og naar han dernæst sagde, at saa forsvandt aldeles al Skat paa Formue og Leilighed, da forstaar jeg heller ikke det. Det er kun et Bevis for, at det ærede Medlem ikke har givet sig Tid til at tænke over det; han har havt Følelsen af, at han skulde være imod dette Lovforslag, men har ikke tænkt det

igjennem. Thi hvad er Følgen, hvis f. Ex. en Kommune, der har et Budget paa 20,000 Kr., tænkes at faae 4—5,000 Kr. efter denne Lov — det maatte være en meget stor Kommune, der kunde faae det, det ærede Medlem har vel regnet ud, hvor meget det bliver pr. Lunde Hartkorn — ja, saa vilde dette Tilskud jo gaa ind i Kommunens Kasse i Oktober Maaned, og naar man saa skulde til at lægge Budgettet i Løbet af Oktober Kvartal, havde man jo altsaa dette Beløb at trække fra det foregaaende Aars Budget, hvor man ingen saadan Subvention havde, og der vilde man saa efter de bestaaende Regler lægge Halvdelen paa Formue og Leilighed. Ganske vist faae Hartkornseierne paa denne Maade forholdsvis Lettelser, men de Andre faae ogsaa Alle sammen Lettelser. Det ærede Medlem vilde have, at naar der f. Ex. var en Mølle, der trængte til Skattelettelser, saa skulde han gaa hen med sin Stattebog og faae affrevet det Beløb, han skulde have som Skattelettelser; men Forslagsstillerne have ikke tænkt paa de enkelte Stattebydere eller Hartkornsejere — der kan jo godt være en enkelt Hartkornsejeder, der slet ikke trænger til Lettelser — de have kun tænkt paa Hartkornsbyrden i al Almindelighed. Hvis det ærede Medlem vil benegte dette, at der paa Hartkornet i Almindelighed hviler aldeles urimelige Byrder, urimelige baade efter deres Oprindelse og efter de økonomiske Forhold, da maa han virkelig tage anderledes fat, end han gjorde før. Naar han nævnte enkelte privilegerede Sædegaardsejere, da kan jeg ogsaa beklage, at disse have forstaaet at ophobe sig saa mange Lønder Hartkorn paa andre Hartkornsejeres Besætning, men endnu er det dog saaledes, at den allerstørste Del af Hartkornet er hos de almindelige Stillede, hos de almindelige Brugere, og disse ville altsaa faae den Lettelser, Loven foreslaar. Jeg beder altsaa om, at man ikke vil lægge Mere ind i Loven, end der staar. Den vil ikke hjælpe den enkelte Mand, men Kommuneskassen, dels for at Kommunalbestyrelsen kan gennemføre de Forsætter, den har, og dels for at der, hvor der er almindelig Trang til Stede, kan foretages Lettelser i Stattebyrderne. Det er det almindelige Formaal. Faktisk var det det Samme, om de fik de 4½ Mill. Kr. fra Ol- og Brændevinsafgiften — det er jo nok vel Meget, men hvis vi tage baade Kjøbstæderne og Landet, vil det nok blive det — faktisk vilde det gaa i samme Retning. Men det forekommer mig, at der er en Forskjel paa det at paaligne en ny Skat, som gaar ud af